

IX Ka 428/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - S. S. O. Rafał Sadowski

Sędziowie: S. O. Aleksandra Nowicka (spr.)

S. O. Mirosław Wiśniewski

Protokolant st.sekr.sądowy Katarzyna Kotarska

przy udziale przedstawiciela (...)Urzędu Skarbowego w T. Moniki Łukaszewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013r.

sprawy **D. Ś.** oskarżonego z art. 57§1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela(...) Urząd Skarbowy w T.

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 12 czerwca 2013 r., **sygn. akt VIII W 102/13**

uchyla wyrok w zaskarżonej części tj. co do pkt II i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Toruniu.

Sygn. akt IX Ka 428/13

UZASADNIENIE

D. Ś. został oskarżony o to, że:

1. wbrew przepisowi art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr. 177, poz. 1054, z późn. zm.) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. podatku od towarów i usług za miesiące : grudzień 2009 r., od marca do maja 2010 r., od października do grudnia 2010 r., od stycznia do maja 2011 r., przez co uszczuplił podatek od towarów i usług w łącznej kwocie 4.225,80 zł tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks

2. wbrew przepisowi art. 44 ust. 1 pkt 1 i ust. 6 oraz art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307, z późn. zm.) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. za okres od stycznia do listopada do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, a za grudzień do 20 grudnia roku podatkowego zaś z tytułu zeznania rocznego w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: od marca do maja 2010 r., październik 2010 r. w łącznej kwocie 1.211,00 zł oraz podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu zeznania podatkowego PIT- 36 za 2010 r. w kwocie 1.463,00 zł

tj. o wykroczenie z art. 57 § 1 kks

3. wbrew przepisowi art. 45 ust. 4 w zw. z ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307, z późn. zm) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. podatku dochodowego

od osób fizycznych z tytułu zeznania podatkowego PIT- 36 za 2011 r., przez co uszczuplił podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 645,00 zł

tj. o wykroczenie z art. 57 § 1 kks

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 roku (sygn. akt VIII W 102/13)

I) uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w punkcie I czynu tj. wykroczenia z art. 57 § 1 kks i za to na podstawie art. 57 § 1 kks wymierzył mu karę 300 (trzystu) złotych grzywny;

II) uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu w punkcie II i III aktu oskarżenia czynów tj. wykroczeń z art. 57 § 1 kks;

III) zasądził od oskarżonego kwotę 30 (trzydziestu) złotych, a wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżyciel publiczny zaskarżając wyrok w części dotyczącej punktu II wyroku na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 57 §1 kks poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że czyny zabronione stypizowane w tym przepisie a zarzucone oskarżonemu w punktach 2 i 3 a/o wymagają wielokrotności zachowań,

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku polegającą na niezgodności przebiegu postępowania z normami obowiązującego prawa procesowego poprzez uniewinnienie oskarżonego pomimo, że czyny mu zarzucone w punktach 2 i 3 a/o wyczerpując znamiona wykroczenia z art. 57 § 1 kks.

Powołując się na powyższe zarzuty oskarżyciel wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej uniewinnienia oskarżonego tj. punktu II i przekazanie sprawy w tym zakresie sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na skutek apelacji oskarżyciela publicznego sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok w kwestionowanej części tj. co do punktu II i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania

Skarżący trafnie wytknął sądowi meriti błędną interpretację znamion czynu z art. 57 § 1 kks a konkretnie interpretację znamienia „uporczywości”, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynów opisanych w punktach 2 i 3 a/o.

Zdaniem sądu I instancji za uporczywe w rozumieniu w/w przepisu uznać można wyłącznie sekwencyjne, a więc powtarzające się w pewnym okresie czasu, zachowania, polegające na niepłaceniu podatku. Jego zdaniem jednorazowe nie wpłacenie w terminie podatku dochodowego od osób fizycznych (co miało miejsce w przypadku oskarżonego) nie stanowi czynu z art. 57 § 1 kks bowiem nie występuje w takim przypadku element powtarzalności, który możnaby zakwalifikować jako działanie „uporczywe”. Sąd Rejonowy stwierdził, że nie powtarzające się, lecz utrzymujące jedynie stan zwłoki powstały z chwilą upływu terminu zapłaty podatku, zachowanie podatnika nie realizuje znamienia uporczywości związanego w dyspozycji art. 57 § 1 kks wyłącznie z niewpłaceniem podatku w terminie. Innymi słowy, sąd meriti wyszedł z założenia, że uporczywe jest wyłącznie wielokrotne naruszenie obowiązku wpłaty podatku w terminie.

Stanowiska Sądu Rejonowego sąd odwoławczy nie podziela.

Nieuzasadnione jest sprowadzanie istoty uporczywości o jakiej mowa w art. 57 § 1 kks wyłącznie do wielokrotnego zaniechania wpłacenia podatku w terminie. Uporczywość w niepłaceniu podatku oznacza powstanie (i utrzymywanie) stanu niezgodnego z prawem, trwającego pewien czas a rozpoczętego w momencie nie zapłacenia podatku w określonym terminie. To zaś wskazuje na to, że mamy tu do czynienia z czynem trwałym. Sąd Najwyższy wypowiadając się w sprawie I KZP 2/03 (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2003 r., I KZP 2/03, OSNKW 2003/5-6/57) na temat charakteru prawnego wykroczenia z art. 57 § 1 kks, stwierdził, że jest ono wykroczeniem trwałym. Asumpt do wyprowadzenia takiego wniosku stanowiła okoliczność, że zgodnie z językowym rozumieniem tego pojęcia, uporczywość wyrażać musi się w utrzymywaniu stanu niepłacenia podatku przez pewien czas, a skoro tak, to przyjąć należy, że wykroczenie uporczywego niepłacenia podatku w terminie określone w art. 57 § 1 kks, jest popełnione dopiero w momencie zakończenia stanu niezgodnego z prawem. Z powyższego Sąd Najwyższy wywiódł, że uporczywe niepłacenie podatku to bądź wielokrotne, powtarzające się, niepłacenie podatku w terminie, bądź też długotrwałe, niekoniecznie powtarzające się, a więc i jednorazowe, lecz długie, opóźnienie w jego uregulowaniu.

Uporczywość należy rozumieć jako stan (zachowanie), który trwa od daty w jakiej obowiązek wpłaty podatku miał być zrealizowany. Na gruncie art. 57 § 1 kks przejawia on się w długotrwałym, nacechowanym złą wolą, utrzymywaniu przez podatnika bezprawnego stanu uchybienia płatności podatku. Koncepcja ta znajduje uzasadnienie w jednoznacznych wynikach językowej wykładni pojęcia uporczywości. Skoro bowiem w języku polskim "uporczywy" oznacza także stan "utrzymujący się długo", niekoniecznie powtarzający się (zob. Słownik języka polskiego, red. M. Szymczak, t. III, Warszawa 1989, s. 610), to w konsekwencji nie tylko powtarzające się, ale również i jednorazowe, długotrwałe opóźnienie w uregulowaniu podatku może być potraktowane jako niewpłacenie podatku w terminie cechujące się uporczywością.

Przyjęcie, że o uporczywości w niepłaceniu podatku świadczy pozostawanie w zwłoce w realizacji obowiązku podatkowego, a więc utrzymywanie stanu niezgodnego z prawem trwającego pewien czas (co oznacza, że podatnik działa z uporem i konsekwentnie), skutkuje tym, że jednorazowe nieuiszczenie podatku w terminie, a więc zachowanie takie, jak podlegające osądowi w przedmiotowej sprawie, może być uznane za karalne na podstawie art. 57 § 1 kks. Nie tylko więc powtarzające się ale również i jednorazowe, długotrwałe opóźnienie w uregulowaniu podatku może być potraktowane jako niewpłacenie podatku w terminie cechujące się uporczywością. Uporczywość w rozumieniu art. 57 § 1 kks przejawiać może się zatem zarówno w długotrwałym, jak i permanentnym uchybieniu terminu do zapłacenia podatku. W zależności od wielorazowości zachowań lub ich jednorazowości będziemy zaś mieli do czynienia z czynem ciągłym (art. 6 § 2) lub trwałym (tak T. Grzegorzczak w: Komentarz do art. 57 § 1 kks [w:] Komentarz. Kodeks karny skarbowy, s. 327, teza 3).

Skarżący nadto trafnie wychwycił, iż uznanie, że wykroczenia z art. 57 §1 kks nie może popełnić podatnik na którym spoczywa obowiązek zapłaty podatku w formie jednorazowej powoduje nieuzasadnioną depenalizację jego zachowań polegających na unikaniu (uporczywym) płacenia tego podatku.

Mając na uwadze powyższe, sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok w części tj. co do punktu II i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania